

1. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM ✓

6-13

■ WPROWADZENIE

Przedsięwzięcie będące przedmiotem niniejszego *Raportu o oddziaływaniu na środowisko* polegać będzie na modernizacji ciągu ulic Marsa – Żołnierska, na odcinku od ul. Naddnieprzańskiej do granicy miasta stołecznego Warszawy.

Niniejsze opracowanie zostało wykonane zgodnie z Postanowieniem Nr 643/OŚ/2006, z dnia 12 grudnia 2006r., wydanym przez Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy, nakazującym sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko ww. przedsięwzięcia.

Analizowana w *Raporcie* inwestycja dotyczy modernizacji istniejącego ciągu dróg. W związku z tym, w ramach niniejszego opracowania szczegółowo analizowano wariant inwestycyjny w jednej lokalizacji – po śladzie istniejących ulic, oraz wariant polegający na niepodejmowaniu przedsięwzięcia – wariant „0”.

W stanie istniejącym, ciąg ulic Marsa-Żołnierska stanowi jedną z istotnych arterii komunikacyjnych we wschodnim obszarze Warszawy. Ponadto jest to jedna z podstawowych tras, która wyprowadza ruch z prawobrzeżnej Warszawy w kierunku północnym. Rola ciągu Marsa-Żołnierska dodatkowo wzrośnie po dokończeniu Trasy Siekierkowskiej po stronie praskiej.

W przypadku rezygnacji z realizacji analizowanego przedsięwzięcia w oczywisty sposób unika się szeregu oddziaływań. Nie narusza się istniejącej roślinności, nie występują kolizje z obiektami zabytkowymi, nie ma konieczności likwidacji przyległych budynków. Pozostawienie jednak stanu istniejącego bez modernizacji wiąże się również z brakiem istotnych zabezpieczeń środowiska oraz warunków życia ludzi. Najbardziej odczuwalne będą uciążliwości związane z ponadnormatywnym hałasem komunikacyjnym. Obecnie zasięg oddziaływania ponadnormatywnego hałasu w porze dnia sięga do 310 m a w porze nocy do 400 m od osi istniejącej jezdni.

Przeprowadzone w *Raporcie* analizy wykazały **pozytywne** aspekty przedsięwzięcia, a mogące wystąpić negatywne oddziaływanie zostały zakwalifikowane jako **nieznaczące**.

■ CHARAKTERYSTYKA PLANOWANEJ INWESTYCJI

Analizowane odcinki ulic Marsa i Żołnierska przebiegają w ciągu drogi wojewódzkiej nr 631, w granicach miasta stołecznego Warszawy. Projektowany odcinek modernizowanej drogi położony jest w województwie mazowieckim na terenie powiatu warszawskiego, miasta stołecznego Warszawy. Przebiega przez tereny trzech dzielnic: Praga-Południe, Wawer i Rembertów.

Podstawowe parametry projektowanego układu dróg:

Droga główna:

- klasa techniczna – Gp,
- prędkość projektowa:
 - $V_p = 70$ km/h - ul. Żołnierska
 - $V_p = 60$ km/h - ul. Marsa,
- ilość jezdni – 2 (z pasem dzielącym)
- ilość pasów ruchu:
 - ul. Marsa – 4 x 2 pasy ruchu + 0,5m opaska bezpieczeństwa
 - ul. Żołnierska – 2 x 2 pasy ruchu + 2 x 0,5m opaska bezpieczeństwa
- szerokość pasa ruchu – 3,5m

Pozostałe drogi:

- klasa techniczna – D,
- prędkość projektowa - 40 km/h,
- szerokość pasa ruchu - 2,25m, 2,50m, 2,75 m i 3,0m
- szerokość jezdni - 4,50m, 5,00m, 5,50 m i 6,0 m.

Obiekty drogowe i inżynierskie:

- wiadukt w ciągu ul. Marsa nad torami kolejowymi,
- estakada nad skrzyżowaniem ulic Marsa-Okularowa-Chełmżyńska i Marsa-Żołnierska-Rekrucka,
- kładka dla pieszych i rowerzystów nad ul. Żołnierską w rejonie parkingu,
- wiadukt w ciągu ul. Żołnierskiej nad torami kolejowymi,
- wiadukt w ciągu ul. Żołnierskiej nad skrzyżowaniem z ulicą Czwartaków,
- przepusty,
- mury oporowe.

Urządzenia ograniczające uciążliwość drogi na środowisko:

Analizowane przedsięwzięcie obejmuje urządzenia ochrony środowiska takie jak:

- ekrany akustyczne,
- urządzenia odprowadzające i oczyszczające spływy powierzchniowe z dróg,
- przepusty dla zwierząt i wyгородzenie drogi na odcinku leśnym,
- nowe nasadzenia roślinne,
- chodniki, ścieżki rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe, itp.

■ ODDZIAŁYWANIE PLANOWANEJ INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO

Celem *Raportu o oddziaływaniu na środowisko* było określenie wpływu planowanej inwestycji na następujące elementy środowiska: powierzchnia ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, stan akustyczny, stan powietrza atmosferycznego, przyroda ożywiona – flora i fauna, walory krajobrazowe i rekreacyjne oraz dobra kultury. Przeanalizowano ponadto wpływ przedsięwzięcia na warunki życia i zdrowia ludzi, a także możliwość wystąpienia konfliktów społecznych. Wskazano też przewidywane działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań. Wnioski odnoszące się do ochrony środowiska przedstawiono poniżej.

Wpływ na powierzchnię ziemi:

Analizowane przedsięwzięcie przebiega głównie przez zurbanizowane tereny Warszawy. Na terenie objętym opracowaniem przeważają tereny przekształcone przez człowieka. Dotyczy to również powierzchni ziemi i pokrywy glebowej, która występuje głównie na terenach ogródków przydomowych. Biorąc dodatkowo pod uwagę, że przewidywany zasięg ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń nie wykracza poza pas drogowy przedsięwzięcia, można stwierdzić, że oddziaływanie inwestycji będzie w tym wypadku nieznaczne. Dodatkowo, trzeba wziąć pod uwagę ochronną rolę projektowanej zieleni oraz ekranów akustycznych, które będą również współdziałać przy zatrzymywaniu zanieczyszczeń.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne:

W rejonie przedmiotowego przedsięwzięcia jedynym ciekim jest Kanał Rembertowski, będący dopływem Kanału Kawęczyńskiego.

Ewentualne zagrożenia dla środowiska wodnego związane z etapem realizacji przedsięwzięcia, mogą być skutecznie wyeliminowane przez przyjęcie odpowiednich rozwiązań technicznych oraz technologicznych, kontrolę sprzętu używanego podczas robót, itp.

Na etapie eksploatacji, po zastosowaniu urządzeń oczyszczających, takich jak rowy trawiaste, zbiorniki retencyjno-infiltracyjne i separatory substancji ropopochodnych, spływy powierzchniowe z analizowanych dróg będą spełniały wymagania zawarte w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 168, poz. 1763)*. Analizowane przedsięwzięcie nie będzie zatem stanowiło zagrożenia dla środowiska wodnego.

Wpływ na klimat akustyczny:

Zasięgi oddziaływania ponadnormatywnego hałasu określone izofonami 60 dB w porze dziennej i 50 dB w porze nocnej są obecnie znaczne - sięgają w porze nocnej do 400 m od analizowanej drogi. W związku z narastającym natężeniem ruchu pojazdów sytuacja ta przy braku odpowiednich zabezpieczeń będzie się stale pogarszać.

Zaprojektowane w ramach przedmiotowego projektu modernizacji ciągu ulic Marsa – Żołnierska ekrany akustyczne znacząco poprawią klimat akustyczny na terenach podlegających ochronie w pobliżu omawianej trasy. Budynki, przy których, mimo zastosowanych zabezpieczeń stwierdzono nawet niewielkie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu (nie mieszczące się w zakresie błędu stosowanej metody) przeznaczono do analizy porealizacyjnej. Jeśli będzie to konieczne, na podstawie wyników tej analizy zostanie podjęta decyzja o wprowadzeniu indywidualnych zabezpieczeń przeciwhałasowych lub o zmianie funkcji użytkowania budynków na nie podlegające ochronie akustycznej.

Wpływ na powietrze atmosferyczne:

Stan powietrza atmosferycznego w rejonie przedsięwzięcia charakteryzują następujące wartości stężeń uśrednionych dla roku: dwutlenek azotu – 25 µg/m³, dwutlenek siarki – 7 µg/m³, pył zawieszony PM₁₀ – 36 µg/m³, tlenek węgla – 600 µg/m³, benzen – 2,3 µg/m³. Nie przekraczają one wartości dopuszczalnych.

W wyniku analizy oddziaływania projektowanego przedsięwzięcia stwierdzono brak przekroczeń wartości dopuszczalnych poza pasem drogowym. Przyjęto, zatem, że nie wystąpi negatywne oddziaływanie na powietrze atmosferyczne w wyniku realizacji analizowanego przedsięwzięcia.

Wpływ na walory przyrodniczo-krajobrazowe:

W analizowanym przypadku, walory przyrodniczo-krajobrazowe skupiają się przede wszystkim w rejonie ul. Żołnierskiej. Na tym odcinku zarówno istniejąca droga jak i po modernizacji przebiegają przez tereny Lasów Rembertowskich, a także tereny objęte ochroną zgodnie z ustawą *O ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. (z późniejszymi zmianami)*: Rezerwat Kawęczyn i Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Tereny te objęte są również ochroną jako Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu, a na odcinku o długości ok. 1,5 km - Rezerwat Kawęczyn.

Fot. 1 Lasy Rembertowskie wzdłuż ul. Żołnierskiej

Na odcinku wzdłuż ul. Marsa występuje przede wszystkim zieleń charakterystyczna dla terenów zabudowy mieszkaniowej. Na uwagę zasługuje jedynie zieleń towarzysząca budynkowi leżącemu przy ul. Marsa 61. Cały teren działki wpisany jest do rejestru zabytków. Wzdłuż ul. Żołnierskiej przeważają tereny leśne.

Fauna na terenie opracowania jest charakterystyczna dla terenów zurbanizowanych, występują tu zwierzęta domowe – psy i koty. Jeżeli chodzi o zwierzęta dzikie, z uzyskanych informacji wynika, że na analizowanym terenie bytuje głównie drobna zwierzyna: lisy, zające, bażanty. Zwierzęta te występują jedynie na terenach Lasów Rembertowskich i w bezpośrednim ich sąsiedztwie.

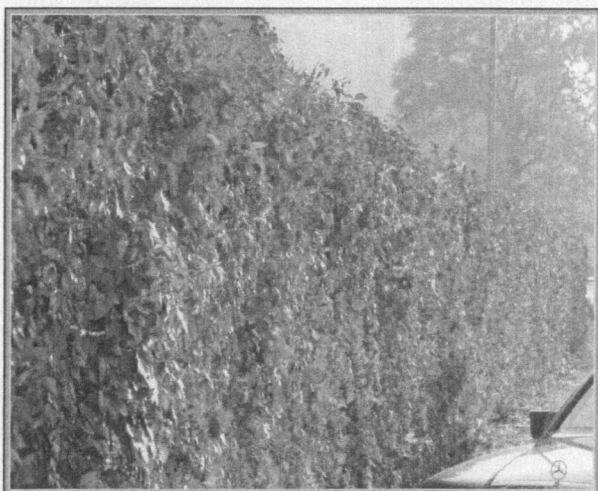
Oddziaływanie inwestycji na walory przyrodniczo – krajobrazowe przedsięwzięcia dotyczyć będzie głównie fazy realizacji, ze względu na konieczność wycinki zieleni istniejącej. Ograniczenie tej wycinki do niezbędnego minimum oraz wprowadzenie dodatkowych nasadzeń roślinnych zmniejszy negatywne oddziaływanie tego etapu.

Faza realizacji przedsięwzięcia może spowodować wypłoszenie zwierząt bytujących w pobliżu drogi w związku ze wzmożonym ruchem pojazdów ciężkich po terenie, hałasem maszyn, a także ogólnym ruchem związanym z funkcjonowaniem zaplecza budowy. Oddziaływanie to będzie miało charakter czasowy, tj. do momentu zakończenia fazy realizacji.

W związku z tym, że analizowane przedsięwzięcie dotyczy modernizacji istniejącego ciągu ulic można stwierdzić, że mogące wystąpić oddziaływanie na walory przyrodniczo-krajobrazowe nie będzie duże. Dodatkowe zabezpieczenia środowiska, takie jak urządzenia oczyszczające wody opadowe z drogi zmniejszą negatywny wpływ drogi na przyrodę ożywioną. Pozytywnym aspektem będzie budowa przejść dla zwierząt i wygrodenienie drogi na odcinku leśnym. Działania te ograniczą możliwość kolizji ze zwierzyną.

Nasadzenia roślinne w postaci pnączy przy ekranach oraz drzew i krzewów na innych, wybranych odcinkach wpłyną na podniesienie wartości estetycznych analizowanego układu

dróg. Poniżej zamieszczono zdjęcie przykładowego ekranu obsadzonego pnączami.

Fot. 2 Przykład ekranu obsadzonego pnączami

Wpływ na obszary i obiekty chronione, w tym obszary Natura 2000:

Poza Warszawskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, analizowane przedsięwzięcie nie przecina obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000.

Ograniczenie wycinki istniejącej roślinności do niezbędnego minimum na terenie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a także dbałość o nie zanieczyszczanie terenów placu budowy i sąsiadujących, zminimalizuje potencjalne negatywne oddziaływanie przedsięwzięcia. Wprowadzone nowe nasadzenia roślinne w pewnym stopniu, z czasem zrekompensują straty spowodowane wycinką zieleni.

Wpływ na warunki życia i zdrowia ludzi:

Przy zachowaniu ogólnie dobrej organizacji robót można się spodziewać, że nie wystąpi zagrożenie zdrowia i życia ludzi w wyniku prac budowlanych. Konsekwencją realizacji przedsięwzięcia będzie natomiast likwidacja części budynków, kolidujących z rozwiązaniami drogowymi.

Analiza oddziaływania przedsięwzięcia na warunki życia i zdrowie ludzi jest wynikiową analizy oddziaływań na środowisko przeprowadzonej w poszczególnych rozdziałach Raportu. Wynika z niej, że przy braku stosownych zabezpieczeń podstawowe uciążliwości wpływające na warunki życia ludzi związane będą przede wszystkim z ponadnormatywnym hałasem komunikacyjnym.

W ramach analizowanej dokumentacji projektowej przewidziano budowę ekranów, na odcinkach sąsiadujących z terenami zabudowy mieszkaniowej. Lokalizacja tych ekranów została przedstawiona graficznie w załączniku 3B i 5 do niniejszego *Raportu*.

Z przeprowadzonej analizy akustycznej wynika, że zastosowane ekrany znacznie zminimalizują negatywne oddziaływanie drogi na klimat akustyczny w środowisku. Polepszą się zatem warunki życia ludzi.

Poza tym, w ramach analizowanego przedsięwzięcia uwzględniono zapewnienie dojazdu do działek mieszkańców terenów sąsiadujących z modernizowanymi ulicami.

Projekt modernizacji ulic Marsa – Żołnierska przewiduje ponadto budowę ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych i pieszych. Na ul. Żołnierskiej przewidziano ponadto budowę kładki dla pieszych i rowerzystów. Po obu stronach linii kolejowej zamontowane zostaną windy dla niepełnosprawnych.

Wpływ na dobra kultury:

Zgodnie z uzyskanymi informacjami analizowany teren nie leży na obszarze objętym ochroną konserwatorską. Jedynie pojedyncza zabudowa przy ul. Marsa została ujęta w gminnej ewidencji zabytków prowadzonej przez Biuro Stołecznego Konserwatora Zabytków. Przyjęte rozwiązania drogowe wymagają likwidacji budynku przy ul. Marsa 23. Budynek ten znajduje się w powyższej gminnej ewidencji zabytków.

Do rejestru zabytków został wpisany dom z 1928 roku wraz z otoczeniem usytuowany przy ul. Marsa 61. W wyniku realizacji planowanego przedsięwzięcia wystąpi konieczność ingerencji w zieleni niniejszej posesji.

Po zachodniej stronie ul. Żołnierskiej zlokalizowane jest jedno stanowisko archeologiczne. Wskazuje ono na możliwość natrafienia na zabytki w terenie obecnie zalesionym.

W związku z powyższym konieczne jest uzyskanie stosownych zezwoleń na prowadzenie prac. Stosowanie się do zaleceń w nich zawartych ograniczy negatywne oddziaływanie przedsięwzięcia. Sprawowanie stałego nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi zapewni ochronę ewentualnych, nowoodkrytych obiektów archeologicznych.

Przeprowadzona analiza dostępnych materiałów oraz przeprowadzone obserwacje w terenie pozwoliły na stwierdzenie, iż oddziaływanie przedmiotowego przedsięwzięcia na dobra kultury, biorąc pod uwagę teren inwestycji (stara zabudowa podmiejska), nie jest duże.

■ ANALIZA MOŻLIWYCH KONFLIKTÓW SPOŁECZNYCH ZWIĄZANYCH Z PLANOWANYM PRZEDSIĘWZIĘCIEM

Analizowana inwestycja dotyczy modernizacji istniejących ulic, które obecnie są źródłem szeregu uciążliwości. Mimo to, jak przy większości inwestycji drogowych w Warszawie i w tym przypadku należy się spodziewać, że przedmiotowe przedsięwzięcie wywoła szereg protestów okolicznych mieszkańców i organizacji pozarządowych.

Wybudowanie urządzeń ochrony środowiska zgodnie z projektem zmniejszy występujące obecnie uciążliwości. W związku z tym przewiduje się zmniejszenie niezadowolenia społecznego. Podstawowe znaczenie będą tu miały ekrany akustyczne, zaprojektowane dla terenów zabudowy mieszkaniowej. Zapewnią one odpowiedni klimat akustyczny, nie zagrażający zdrowiu miejscowej ludności. Ekrany te zostaną obsadzone pnączami dzięki czemu będą bardziej akceptowalne. Zostaną wprowadzone nasadzenia roślinne, które wpłyną na lepsze wpisanie inwestycji w otaczający krajobraz i poprawę jej odbioru przez okolicznych mieszkańców.

W trakcie tworzenia dokumentacji projektowej zostały przeprowadzone spotkania z udziałem społeczeństwa, w tym: Stowarzyszenia „Lepszy Rembertów”, Towarzystwa Przyjaciół Rembertowa, Stowarzyszenia Integracji Stołecznej Komunikacji (SISKOM).

Większość wniosków społecznych została uwzględniona w postaci zmienionych rozwiązań projektowych.

Wnioski społeczne, będące w posiadaniu BPBDiM TRANSPROJEKT-WARSZAWA Sp. z o.o. i inne opinie organów administracji publicznej zostały zamieszczone w załączniku 6 do niniejszego opracowania.